

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ГОРАТА
№ РД-08-987 / 17.10.22

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология”, обявен от Институт за гората – БАН в ДВ бр. 47/24.06.2022 г.

Кандидат за участие в конкурса: гл. ас. д-р **Йонко Добринов Додев**

Изготвил становището: доц. д-р **Светла Братанова-Дончева** по Професионално направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите”, член на Научно жури, определено със Заповед № РД-15-367 от 09.08.2022 г.

Кратка биографична справка

Кандидатът по настоящия конкурс гл. ас. д-р **Йонко Добринов Додев** е роден на 30/03/1983. Завършва магистърска степен в ЛТУ-София, **МАГИСТЪР - ИНЖЕНЕР ПО "ГОРСКО СТОПАНСТВО", СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ "ЛЕСОПОЛЗВАНЕ И ИКОНОМИКА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО"**.

В ИГ-БАН разработва докторска дисертация на тема **„ЕКОЛОГО-ЛЕСОВЪДСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРИТЕ ОТ CARPINUS ORIENTALIS MILL. В ЕТРОПОЛСКА СТАРА ПЛАНИНА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСТОЙЧИВОТО ИМ СТОПАНИСВАНЕ”** и през 2015-2016 придобива научната степен „Доктор” по професионално направление 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология”.

След завършване на образованието си работи последователно като:

- ЛЕСНИЧЕЙ – ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО "ЕТРОПОЛЕ" – 2005-2007
- ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОР – ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО "БОТЕВГРАД"
- ЛЕСНИЧЕЙ – ИНСТИТУТ ЗА ГОРАТА – БАН - Ръководител на Опитна база по буковите гори – Етрополе -2010-2011
- АСИСТЕНТ ПО ЛЕСОВЪДСТВО (ВКЛ. ДЕНДРОЛОГИЯ) – ИНСТИТУТ ЗА ГОРАТА – БАН – 2011-2017
- ГЛАВЕН АСИСТЕНТ ПО ЛЕСОВЪДСТВО (ВКЛ. ДЕНДРОЛОГИЯ) – ИНСТИТУТ ЗА ГОРАТА - БАН, СЕКЦИЯ "ЛЕСОВЪДСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ" – от 2017

През последните години работи активно към Секция „Лесовъдство и управление на горските ресурси” и публикува събрани през годините данни и резултати. Работи успешно по 5 проекти на секцията. През близо 12 годишен стаж, изцяло свързани с получената специалност, Додев показва редица умения за самостоятелна научна работа, целенасоченост, усет към анализ на актуални проблеми, отговорност и трудоспособност.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидат с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.

Подадените документи от кандидата гл.ас. д-р Йонко Додев отговарят на изискванията за провеждане на конкурс за академичната длъжност „доцент”, съгласно ЗАКОНа за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН. Включват:

1. Препис-извлечение от Протокол №4/09.06.2022 г. на Научния съвет при Институт за гората - БАН с решение за обявяване на конкурса.
2. Копие от публикувана обява за конкурса в ДВ бр. 47/24.06.2022 г.
3. Копие на Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.
4. Европейски формат на автобиография.
5. Дипломи и удостоверения
  - 5.1. Диплома №000826/05.01.2017 г. за ОНС „Доктор“.
  - 5.2. Удостоверение за „главен асистент“ №001171/14.11.2017 г.
6. Служебна бележка за заемана академична длъжност и трудов стаж – издадена от Институт за гората - БАН.
7. Справка с представените научни трудове.
8. Справка по наукометрични показатели – детайлна информация.
9. Справка-самооценка на обобщена наукометрична информация.
10. Хабилизационна разширена справка за научни приноси.
11. Справка на научни приноси.
12. Декларация за достоверност на публикациите.
13. Резюмета на публикациите /на английски и български език/
14. Информационна карта на НАЦИД.
15. Списък реферирани и индексирани списания според НАЦИД.
16. Копия на документи на хартиен и електронен носител с всички материали за участие в конкурса (7 комплекта).
17. Копия на научни трудове (2 комплекта).

3. Общо описание на представените материали.

Според представените материали, общият брой на научните публикации на гл.ас. д-р Йонко Додев е 39. От тях 5 са свързани с дисертационния му труд и 3 – с конкурса за главен асистент през 2017 г. Останалите публикации -31, се групират съгласно указанията за минимални национални изисквания за Професионално направление 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология” и съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН., както следва:

Показателят от **група А** – дисертационен труд „ЕКОЛОГО-ЛЕСОВЪДСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРИТЕ ОТ *CARPINUS ORIENTALIS* MILL. В ЕТРОПОЛСКА СТАРА ПЛАНИНА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСТОЙЧИВОТО ИМ СТОПАНИСВАНЕ”-2016, е изпълнен – **50 т.**

Показателят от **група Б** – не се изисква за тази длъжност

Към Показателя от **група В** д-р Додев е представил 10 публикации в издания, които са реферирани в световноизвестни научни бази данни. Общата числова стойност е **137,57** при изискуем минимум 100 точки.

Към Показателя от **група Г** са представени 5 статии и доклади в реферирани и индексирани издания: 3 в издания от списъка на НАЦИД и 2 публикация с квантил Q4, една монография (2022) и глава от колективна монография (2018). Представени са и 14 статии и доклади в нереперирани списания и сборник рецензирани доклади от научни форуми. Така за този Показател събраните точки са **210,54** при изискуем минимум 200 т.

Към Показателя от **група Д** д-р Додев е декларират **205** точки при изискуем минимум 100 т.

Към Показателя от **група Е** са представени проектите, по които д-р Додев е работил и работи: участие в 3 национални и 1 международен проект и ръководство на 1 национален проект. Общата числова стойност по този показател е **95 т.** при минимум – 50т.

Към Показателя – **Допълнителни показатели на ИГ** – Участия в национални форуми – представени са 17 доклада, изнесени в периода 2011-2018, от които на 15 д-р Додев е единствен автор. Участия в международни форуми – представени са 6 доклада, за периода 2011-2016, на които д-р Додев е единствен автор. Допълнителните точки са **29 т.**

Така общо точките събрани от научния актив на кандидата са 719,11 при общо минимално изисквани точки за заемане на академичната длъжност „доцент” – 500 т.

Направеният анализ показва, че научният актив на **гл.ас. д-р Йонко Додев** надвишава изискуемия минимум за брой и качество на научната продукция и цитиранията, съгласно чл. 13 от Правилника на ИГ-БАН, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата в длъжността изискуем и изискуван, в периода 2011-2018 г.

Основните направления в работата на **гл.ас. д-р Йонко Додев** са изследвания върху горски екосистеми в долния горскорастителен пояс, като се фокусира в следните основни направления:

Стопанисване на гори от долнорастителен пояс:

- стопанисване на гори от източен габър;
- стопанисване на издънкови дъбови гори;
- управление на гори с висок рекреационен потенциал.

Интересът в тези области е породен както от фундаменталните лесовъдски проблеми, така и от актуални нужди на горското стопанство в страната. Показателен за това е фактът, че повечето от изследванията са инициирани от отговорни за горското управление институции (Изпълнителна агенция по горите – МЗХГ и Държавни горскостопански предприятия). В тази връзка наред с чисто научен принос в тях са търсени и резултати с приложна стойност.

Кандидатът целенасочено продължава работата си стъпвайки на наученото и добитият опит при разработването на дисертационния си труд – „**ЕКОЛОГО-ЛЕСОВЪДСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРИТЕ ОТ *CARPINUS ORIENTALIS* MILL. В ЕТРОПОЛСКА СТАРА ПЛАНИНА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСТОЙЧИВОТО ИМ СТОПАНИСВАНЕ**” – 2016. По-подробно Додев развива своите научни интереси в областите на дендрологични и лесовъдски проучвания.

През последните години прави впечатление стремежът на кандидата да разшири обхвата на своите интереси, обогатявайки своята дейност с анализ на актуални проблеми засягащи горските екосистеми в нашата страна. Интересни са изследванията свързани с гори с висок рекреационен потенциал и оценка на културните екосистемни услуги, които те предоставят. Темата е много актуална, което показва и интересът на реномирани научни издания да публикуват тези анализи и оценки – 3 публикации (2020-2021). Бих препоръчала на кандидата да се придържа към световно приетата класификация на екосистемните услуги (CICES) и да използва терминологията във връзка с оценката им.

Основните научни приноси в 10-те публикации включени в група „В“, са представени в отделна разширената хабилитационна справка. Част от публикациите в нея представят изследвания върху еколого-лесовъдския статус на горите от Долния горскорастителен пояс на зони с траен дефицит на влагозапасяването - източен габър, издънкови дъбови гори. Свързването на тяхното състояние и функциониране в условията на климатични промени с приложни аспекти на управление и стопанисване са от най-важните приноси на кандидата.

В настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ са представени 31 научни труда (20 на български и 11 на английски език), свързани със стопанисване на горите от източен габър в България, издънковите дъбови гори, иглолистните култури създадени извън естествения им ареал, инвазивни чужди видове, културни функции на горите и други.

В ХАБИЛИТАЦИОННАТА РАЗШИРЕНА СПРАВКА ЗА НАУЧНИ ПРИНОСИ е обърнато повече внимание на проблемите и научните въпроси, които се отнасят до научното направление на кандидата, а не на неговия собствен принос. Цитирани са трудове на други изследователи и по-малко на кандидата. Смятам, че е трябвало акцентът да бъде преди всичко върху персоналното му участие.

В СПРАВКАта за по-съществени научни и научно-приложни приноси в трудове на гл. ас. д-р Йонко Добринов Додев са представени приноси по отделните направления на научен интерес на кандидата.

По стопанисване на гори от източен габър:

- Установено е, че използваната в лесоустроителната таблица за определяне производителността на насажденията от източен габър е грубо погрешна. Тя дава занижен в пъти запас и трябва спешно да се поправи. Макар и в по-малка степен растежната таблица за вида също е погрешна по отношение на растежа и производителността на насажденията, а е и непълна. Препоръчано е тя да се ревизира и допълни.
- Установено е, че на практика при традиционния добив на дърва за огрев само половината от стъблото на източния габър се оползотворява. По-тънката половина (вършината), която остава като отпад след сечта, е около 50% от общата биомаса. Препоръчано е търсенето на варианти за добив и използване на дървесината на

източния габър като биогориво под формата на чипс. Така ще се избегне похабяването на половината от общата биомаса (Додев, 2016).

По стопанисване на издънкови дъбови гори

- Установено е, че те са основно с издънков произход. Над 80% от тях вече са надхвърлили турнусната си възраст. В състава им силно доминира черът със 72%, като тенденцията е той да измества летния и зимния дъб.
- Установено е, че с напредване на възрастта започва разпад на насажденията. Препоръчано е ускорено превръщане на издънковите дъбови гори в семенни с оглед създаване на устойчиви гори с нормално развита централна коренова система (Додев и др., 2018 Г8.3.).
- За успешното семенно възобновяване на дъба е необходимо периодично изсичане на храстите до укрепване на подраста. За тази цел е предложен специфичен вариант на постепенна сеч с осветления през 3 години, съчетани с изсичане на подлесната растителност (Попов и др., 2019а Г8.6., 2019б Г8.7.).
- Аргументирано е прилагането на средностъблено стопанство в част от издънковите дъбови насаждения с плътен подлес от източен габър. Чрез него може да се постигне плавното им превръщане във високостъблени, като междуременно то носи разнообразни екологични, социални и икономически ползи (Додев, Марков, 2022 Г5.1.).

По стопанисване на иглолистни култури създадени извън естествения им ареал:

- Изследвани са иглолистните култури в България, създадени извън естествения им ареал и са дадени насоки за тяхното стопанисване (Попов и др., 2018 Г11.1., Попов и др., 2016 Г8.2., Попов и др., 2014 Г8.1.)
- Определено е, че основен лимитиращ фактор за тяхното развитие и устойчивост е липсата на достатъчно влага. Друга причина са използваните гъсти схеми за залесяване, които впоследствие се оказват един от основните фактори за механичната и биологичната им неустойчивост. Отчетени са интензивни сукцесионни процеси в посока на възстановяване на естествената широколистна растителност.
- Разработен е модел за извеждане на отгледните сечи в тях на база оптимални разстояния между дърветата според височината им. Дефинирани са критерии, етапи и препоръки за тяхното стопанисване и трансформация в естествени широколистни насаждения.
- Направен е анализ за икономическата ефективност на вариантите за възобновяване на иглолистните култури в долния горскорастителен пояс.

По стопанисване на кестенови гори

- Предлага се да се направи инвентаризация на всички кестенови насаждения, като се обособят в две групи. Първата да е за приоритетно производство на дървесина, а втората - за приоритетно производство на плодове. Очертани са разлики в подходите за стопанисване на насажденията от двете групи (Додев и др., 2018 Г8.4.).

По проучвания на инвазивни чужди видове

- Извършено е цялостно подробно проучване на разнообразието, размера и разпространението на популации от инвазивни чужди видове на територията на Лозенска планина. Идентифицирани са местообитанията от НАТУРА 2000 изложени на риск от разпространението на ИЧВ (Glogov et al., 2019 Г7.1.).
- Извършено е фитоценологично и еколого-морфологично проучване на ИЧВ *Opuntia humifusa* (Raf.) Raf. в единственото установено до сега находище на територията на Лозенска планина. Със своята стратегия за размножаване и разпространение *O. humifusa* представлява заплаха за популациите на автохтонните видове, заемащи сходни екологични ниши, в това число и за такива с природозащитен статут (Глогов и др., 2020 Г7.3.)

Проучвания върху културните функции на горите

- Описани са промените в парадигмата на ползване на горите в България. Аргументирана е прогноза, че в перспектива т.н. културни екосистемни услуги, свързани със значението на горите за подобряване на човешкото здраве и благополучие, ще придобиват все по-голямо значение в горската политика на България (Додев, 2021а **Г8.9.**).
- Проучени са основни характеристики на рекреационните гори в България – видове, разпределение по собственост, надморска височина, възраст и дървесен състав. Направен е критичен анализ на сегашното им стопанисване и са дадени препоръки за подобряване на тяхното управление, така че да изпълняват пълноценно основната си функция. Очертана е необходимостта от разработване на цялостна концепция за Социална Горска Политика в България и внедряването и като част от горското стопанство на страната (Додев, 2021б **Г8.10.**).
- Проучена е горската социална политика (Forest Welfare Policy) на Република Корея и основните аспекти от деи ността на корейския Горски Социален Институт (Korea Forest Welfare Institute). Препоръчано е идентифициране на възможности за внедряване на някои аспекти от нея в управлението на рекреационните гори на България, след съответното им адаптиране към националните ни социални, природни и културни специфики (Додев, Жиянски, 2019 **Г8.8.**).
- Идентифицирани са оброците на територията на общините Етрополе, Правец, Ботевград, Своге, Мездра и Роман (общо 912 obroka). Оброкът е описан като културна екосистемна услуга с духовно-религиозна стойност, която дава на хората духовно обогатяване, религиозно пространство, усещане за място и общностна принадлежност, културно наследство, естетическа наслада и други нематериални ползи. (Дикова-Иванова и др., 2022 **Г7.5.**).
- Разработена е методологична рамка за оценка и картографиране на екосистемни услуги, предоставяни от природното наследство в България, за рекреация и туризъм. Методиката за оценка и картографиране е разработена за прилагане на национално ниво, докато за регионално и местно ниво няколко пилотни проучвания маркират насоки за по-нататъшно развитие (Nedkov et al., 2021 **Г8.14.**).
- Направена е оценка и картографиране на капацитета на горските територии да предоставят културни екосистемни услуги в пилотен район община Велинград (Zhiyanski et al., 2021 **Г8.13.**).
- Създадена е Съвместна електронна база данни, включваща информация за биологичното разнообразие в трансграничния регион между България и Сърбия. Базата данни в надеждно средство за мониторинг на биоразнообразието не само в трансграничния регион, но и на целите територии на България и Сърбия (Глогов и др., 2021 **Г8.12.**).
- Изследвани са трансферът и акумулирането на потенциално токсични елементи (ПТЕ) в системата почва-растение в горски територии на Национален парк Централен Балкан. Идентифицирани са области, където горските екосистеми имат най-голям капацитет да предоставят съответната екосистемна услуга и да акумулират ПТЕ (Yaneva et al., 2022 **Г7.4.**).
- Идентифицирани са технико-икономически критерии, които определят експлоатационния срок на материалните активи в горското стопанство. (Маджов, Додев, 2021 **Г8.11.** , Маджов, Додев, 2018 **Г8.5.**).

5. Отражение на научните публикации на кандидата в декларацията

От справка за установени цитирания на публикациите на кандидата към дадения момент, са декларирани 205 точки. Цитиранията в реферирани списания и рецензирани сборници са 14 и 4 в нереферирано издание.

Препоръчвам на кандидата да съсредоточи усилията си в следващите години да публикува в

списания с ИФ, както и в списания с отворен достъп за да бъде по-видим и да бъде повече цитиран.

6. Участие в научни проекти.

До настоящия момент д-р Йонко Додев е участвал в 5 проекта, от които 3 национални и 2 международни. Има и едно ръководство на национален проект.

7. Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

В настоящия момент д-р Йонко Додев няма учебно – преподавателска дейност.

8. Оценка на личния принос на кандидата.

От общо **31 публикации**, включени в настоящия конкурс групирани съгласно указанията за минимални национални изисквания за Професионално направление **6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“**, научна специалност **„Лесовъдство, вкл. Дендрология”** и съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН, д-р Йонко Додев е **първи автор в 10** от тях или над 30% от представената продукция. В докладите представени на различни форуми – Додев е първи автор в по-голямата част от тях. Това говори само по себе си за личното участие и личния принос на кандидата.

9. Критични бележки и препоръки.

Проучванията на д-р Йонко Додев свързани със стопанисване на проблемни гори в Долния горскорастителен пояс, на пръв поглед са локални, смятам, че тъй като засягат важни научни въпроси, имат потенциал да бъдат публикувани в по-реномирани научни издания. Разбира се, приветствам качествени статии да се предлагат в български списания за да могат и нашите издания да стават все по-реномирани. Важно е обаче публикуването в уважавани издания за всеки учен – от една страна чрез процеса на редактиране и рецензиране се придобива ценен опит в начина на представяне на резултатите, и от друга – възможност за повече публичност и видимост сред колеги от целия свят. Препоръката ми е - стремеж към качествени изследвания за публикуване във високо квалифицирани списания, което гарантира и повече цитирания и признание.

10. Лични впечатления.

Имам бегли впечатления от гл.ас. д-р Йонко Додев, но по работата и професионалния му път мога да заключа, че е добре осведомен, интелегентен и професионално работещ млад човек със задълбочени интереси и стремеж към актуалност към изследователските теми и методи. Което е предпоставка за развитие и за изграждането му като висококвалифициран учен.

11. Заключение.

Във връзка в посоченото по-горе, предлагам **гл.ас. д-р Йонко Добринов Додев** да бъде избран за „доцент” по професионално направление 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология” в ИГ-БАН.

Дата: 15.10.2022

Член на НЖ:.....
(доц. д-р Светла Братанова-Дончева)

Svetla Valeva
Doncheva

Digitally signed by Svetla Valeva
Doncheva
Date: 2022.10.17 15:05:35 +03'00'